

Több mint negyven kiállítást tekinthet meg idén a közönség a főváros kiállítótermeiben
Az előző évfolyamokhoz hasonlóan a Fotóhónap 2005 rendezvénysorozat „felhozatala” annyira változatos, hogy e sorok írójának nem marad más lehetősége, mint a több mint negyven kiállításból, illetve az alkotóműhelyek, kísérőrendezvények sokaságából kiemelje a „szívéhez legközelebb állókat”. Több mint negyven kiállítást tekinthet meg idén a közönség a főváros kiállítótermeiben

Az előző évfolyamokhoz hasonlóan a Fotóhónap 2005 rendezvénysorozat „felhozatala” annyira változatos, hogy e sorok írójának nem marad más lehetősége, mint a több mint negyven kiállításból, illetve az alkotóműhelyek, kísérőrendezvények sokaságából kiemelje a „szívéhez legközelebb állókat”.

A Brazíliában élő és alkotó Sebastiao Salgado neve bizonyára ismerős a hazai közönség számára is, hiszen fénykép-reprodukcióinak egy része a közelmúltban egy vándorkiállítás keretében „megjárta” az ország szinte valamennyi, magára valamit is adó vasútállomását. Salgadóról elmondható, hogy tőkélyre vitte a szociográfiai elemekkel tűzdelt dokumentáris fotográfiát; képsorozatai évtizedek alatt álltak össze szerves egésszé. Az országszerte több helyen kiállított Workers (Munkások) című képsorozaton több min hat éven át dolgozott, a képek a világ huszonhét országában megörökített kétkezi munkások mindennapjait mutatják be. Fotóit a mélyen átélt és tőkéletesen képre vitt humánus teszi egyedivé, az elviselhetetlen körülmények között megörökített helyzetekben is az emberit keresi; azt az esszenciát, amely képeinek szereplőit kiemeli az Idő forgatagából. Fekete-fehér felvételei a pozsonyi Közlekedési Múzeumban tekinthetők meg november hatodikáig.

Fotódokumentum és álmvilág

A fotódokumentumnál maradván mindenképp említést kell tennem a „hazai mezőny” két jelentős képviselőjének kiállításáról. Tibor Huszár évtizedek óta sajtófotósként járja a világot, ám a valóság élethű megörökítésén kívül magasztosabb célok vezérlik: megragadni az ezredforduló tájkán látszólag (vagy valóban?) gyorsabban illanó pillanatot, megörökíteni azon mozzanatok, rítusokat, amelyek a huszonegyedik évezred emberét a múlthoz, a hagyományokhoz kötik. Hasonló elvek vezérelték Andrej Bán-t is, amikor néhány évvel ezelőtt hozzálátott az Iné Slovensko – Másik Szlovákia című, a napokban könyv formájában is megjelenő ciklus képeinek elkészítéséhez. Bán jobban hajlik a misztikum felé; vallja, hogy egy olyan, letűnő világban élünk, melynek elvesztése a gyökerektől való elszakadással fenyeget, és kérdéses, hogy a mítoszokhoz, misztikumhoz kötődő társadalom ezt milyen áldozatok árán fogja túlélni. Jó fotóriporterekhez méltón mindkét alkotó feladja ugyan a kérdést, ám a válasz valahol a levegőben lóg. Egyesek „meditatív fotográfiának” is nevezik a Huszár és Bán által képviselt műfajt, ám ők – ez utóbbit idézve – „csak kérdeznek és fényképeznek”. Kiállításai a Művészet Házában, illetve a Mihály-udvarbeli képtárban tekinthetők meg.

Magyarországot az idei Fotóhónapon két, egymástól merőben különböző magyarországi alkotó képviseli – a Brämer Kúriában kiállító Hajas Tibor a múlt század 70-es, 80-as éveiben vált ismertté konceptualista felvételeivel, míg Hajas Zsuzsanna, akinek kiállítása a Magyar Köztársaság Kulturális Intézetében tekinthető meg „Édes, mint a cherry, finom, mint a bor” címmel, témául a családi hétköznapiakat választotta. Irodalmi párhuzamot „erőltetve” Hajas Tibor alkotásait leginkább Zola műveihez hasonlíthatnám, míg Hajas Zsuzsanna megmaradt az idealizáló valóságábrázolás „szelídebb” szintjén.

A világ két, merőben különböző arcát tárja elénk Josef Ptáček, aki a cseh táj barokk képét villantja fel, korabeli festőket is megszégyenítő stilizáló módon, míg az Amerikai Egyesült Államokban élő James Nachtwey, korunk egyik legfelkapottabb haditudósítója azon fényképeit

Írta: Új Szó

2005. november 02. szerda - Módosítás: 2005. november 02. szerda

mutatja be, melyek sosem jelentek meg a sajtótermékekben vagy a fotóügynökségek kínálatában. Megtekintésüket csak erős idegzetűeknek ajánlom.

A körítésről

Megszokhattuk már, hogy nem múlhat el Fotóhónap „körítés”, azaz kísérendezvények nélkül. A szakmai konferenciákon egyebek közt a kortárs lengyel fotográfiáról, a közép-európai dokumentáris fényképezés új arcairól, az ismeretlen Moholy-Nagy Lászlóról, a magyarországi Lumen csoportról, illetve egy művészettörténeti korszak végéről esik majd szó. A fényképezés gyakorlati oldalai iránt érdeklődők négy alkotóműhely-foglalkozáson vehetnek részt, melyek témája az emberi test geometriája, a szubjektív dokumentum és önismeret, a beállított fotográfia és a platinotípus lesz. Aki pedig egyszerűen csak „nem szokványos” audio-vizuális élményre vágyik, annak a Babylon Club-beli, mai „diakoncertet” ajánlom figyelmébe.

LŐRINCZ ADRIÁN